

Zelené dotace pouze pro vyvolené

Od letošního roku mají všichni investoři povinnost nechat zpracovat pro každou novostavbu, včetně rodinného domu, Průkaz energetické náročnosti budovy. Ten je podmínkou pro udělení stavebního povolení a jasně ukazuje, jak je naplánovaný dům energeticky hospodárný.

Od dubna navíc Ministerstvo životního prostředí spustilo program Zelená úsporám, který je sice prioritně zaměřen na energetické úspory pro staré domy, ale zavádí i dotace pro takzvané pasivní novostavby. Na první pohled se tedy zdá, že se tím kompletně změní způsob projektování nových rodinných domů a že dosud zcela ojedinělé pasivní stavby se stanou běžným standardem. Skutečnost ale tak optimistická není.

Pasivních domů v České republice dosud stojí pouze pár, maximálně několik desítek. Není to ale způsobeno jejich cenovou nedostupností, protože pasivní domy nemusí být nutně o tolik dražší než stavby konvenční. Za lepší auto a jakékoli jiné zboží si lidé také rádi připlatí, takže problém nebude v ceně. Hlavním důvodem je vysoká konzervativnost investorů a neschopnost projektantů i realizačních firem tyto stavby navrhovat a stavět. Pasivní domy s přibližně sedminovou až desetinovou spotřebou energie se od běžných staveb neliší pouze tloušťkami izolací a izolační schopností obvodového pláště. Tyto stavby přinášejí poněkud jinou koncepci domu. Vyžadují například řízenou vzduchotechniku, která je stále pro řadu investorů u nás tabu, i když domům kromě energetických úspor přináší také komfortní a zdravé vnitřní klima. Podobné domy vyžadují také mnohem přesnější výpočty a pečlivější projekty, než na jaké jsou zatím zvyklí domácí projektanti nebo topenáři. Dalším obrovským problémem je dosažení velmi vysoké kvality a přesnosti stavby, kterou u nás zatím dokáže nabídnout skutečné minimum stavebních firem a řemeslníků. Přestože tedy nové dotace mohou investoři zaplatit třeba až 50 % vícenákladů, které musí vynaložit na dosažení pasivního standardu domu, nepovedou nejspíš k intenzivnímu rozvoji v oblasti novostaveb. Pro ty, kteří jsou rozhodnutí stavět svůj dům pasivně, nabídnou příjemnou úlevu, ale při stávajících podmínkách určitě nemají potenciál a nejspíš ani ambice k masivnímu rozvoji moderních pasivních domů u nás.

Nepříjemný je také fakt, že pasivní dům, stejně jako každá jiná novostavba, potřebuje ke stavebnímu povolení Energetický průkaz, který ale není dostatečným podkladem pro uznání dotace. K žádosti o dotaci si ale investor musí nechat zpracovat poměrně komplexní posudek podle jiných norem, což znamená další administrativní a cenovou komplikaci.

Zatímco pasivní domy budou ještě dlouho spíše výjimečnými stavbami, jiná je situace u domů nízkoenergetických. Domy nízkoenergetické mohou dosáhnout 50 až 70 % úspory energií na vytápění bez zásadního cenového navýšení rozpočtu i bez speciálních technologií a technických zařízení budov. Jsou tedy cenově i morálně dostupné prakticky každému stavebníkovi, lze je realizovat dokonce

Pasivní domy přinášejí poněkud jinou koncepci domu a bez pečlivé osvěty mohou být lidem velmi vzdálené. Pasivní dům v Plzni slouží jako předváděcí a školicí centrum pro širokou veřejnost.

i svépomocí. Investoři nízkoenergetických domů sice nedosáhnou na nové dotace, při dobrém projektu a použití vhodných materiálů ale proti dotovanému pasivnímu domu ušetří i několik set tisíc korun. „Nabízíme zákazníkům již delší dobu ucelený systém tří variant obvodových stěn pro různé kategorie úsporných domů. Největší zájem je tradičně o stěny pro úsporné domy, roste zájem investorů o stěny pro nízkoenergetické domy, ale pasivní varianta je stále spíše výjimečně používanou konstrukcí“, dokládá chování investorů Ivana Havlíčková, vedoucí marketingu výrobce Ytongu, který je jedním z nejvýznamnějších hráčů v oblasti energeticky úsporných domů. Hlavním důvodem je podle ní fakt, že vyšší náklady pro konstrukci nízkoenergetických nebo energeticky úsporných domů nemusí být nutností. Východiskem může být například právě použití stavební technologie z pórobetonu, jehož tepelně izolační vlastnosti podstatně překračují požadavky norem a běžné standardy. Obvodovou konstrukci pórobetonových domů není nutné zateplovat, a přesto mohou docela hladce splňovat nejpřísnější kategorie B a A podle Průkazu energetické náročnosti budov. Ytong Lambda je sice prakticky jediným zdicím materiálem, s nímž lze v reálných podmínkách, panujících na stavbách, dosáhnout parametrů vysoce úsporného nebo dokonce nízkoenergetického domu bez zateplení. Vzhledem k tomu, že se jedná o jednu z nejpoužívanějších technologií zedění u nás, je to ale šance prakticky pro každého. Přinášejí totiž obrovskou úsporu za práci i za materiály. Stavby si navíc zachovávají tradiční parametry zděných staveb a zdravé velmi komfortní vnitřní klima. Odpadají i typické problémy zateplených konstrukcí.

Projekt Zelená úsporám se setkal s obrovským zájmem a očekáváním veřejnosti, v oblasti rekonstrukcí určitě přinese oživení trhu a solidní energetické úspory. Novostaveb rodinných domů se ale bohužel dotkne jen zcela okrajově. Škoda, že nízkoenergetických staveb, jejichž masová výstavba může přinést podstatně větší energetické úspory než pár pasivních domů, se program netýká.